

PROGRAM

de formare profesională a conducătorilor de autovehicule

Domeniul de formare profesională: servicii de transport

Ocupația: Conducător/conducătoare de motocicletă (categoria/subcategoria A/A2/A1/AM),
cod CORM 006-2021– 832102

Numărul total de ore/credite: 270 ore/ 9 credite

Baza admiterii: conform cadrului normativ

Limba de instruire: română/ rusă

Forma de organizare: învățământ cu frecvență

Durata: trei luni

1. Preliminarii

În prezent, motocicliștii reprezintă o categorie socială sau un grup de conducători de motociclete care urmează procesul de învățare/formare pentru a putea conduce în siguranță. Motocicliștii îmbină mobilitatea auto cu tehnologia, conducând motociclete de diferite tipuri (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM), ca rezultat al unui proces stadial de formare, corelat cu anumite categorii de vârstă.

Sub aspect de acțiune educațională, formarea profesională a motocicliștilor este orientată spre formarea competențelor profesionale necesare în conducerea motocicletei, pentru integrarea ulterioară a acestora în siguranță în traficul rutier, prevenirea accidentelor/incidentelor rutiere.

Elementele de noutate și relevanța programului de formare profesională rezidă în:

- necesitatea ajustării ofertei educaționale la cerințele actuale ale siguranței traficului rutier
- valorificarea experienței internaționale în formarea profesională a conducătorilor/conducătoarelor de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM);
- transpunerea constructivă a teoriei în practică.

Acte relevante în domeniul de formare:

Cadru internațional:

- Recomandarea Consiliului European privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2017).
- Recomandarea Consiliului European privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018).
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (2009).
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2006/126/CE din 20.12.2006 cu privire la permisul de conducere.

Cadru național:

- Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.
- Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014.
- Concepția formării profesionale a conducătorilor de autovehicule în Republica Moldova, aprobată prin Ordinul MECC nr. 1542/2018.
- Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier.
- Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2017.
- Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009.
- Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- Regulamentul privind funcționarea unităților de formare profesională a conducătorilor de autovehicule, aprobat prin Hotărârea Colegiului Ministerului Educației nr. 4/2013.
- Metodologia de elaborare a programelor și curriculum-ului din cadrul învățării pe tot parcursul vieții, aprobată prin ordinul MECC nr. 70/2019.
- Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditare a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 616/2016, cu modificările ulterioare.
- Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1483/2021 cu privire la aprobarea materialului didactic „Întrebări pentru susținerea examenului teoretic în vederea obținerii dreptului de a conduce vehicule”.

- Ordinul Instituției Publice Agenția Servicii Publice nr. 240/2017 cu privire la aprobarea *Instrucțiunilor privind desfășurarea examenului și condițiile de obținere a permisului de conducere*, cu completările ulterioare.

Destinație

Programul de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM) este elaborat ca un document care definește scopul, obiectivele, competențele, structura, conținutul, finalitățile și condițiile formării motocicliștilor, ca activitate educațională și ca o componentă a sistemului național de formare a conducătorilor de autovehicule.

2. Programul de formare profesională are ca **scop** dezvoltarea competențelor-cheie și formarea competențelor profesionale ale conducătorilor/conducătoarelor de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM).

Obiectivele programului vizează:

- asigurarea condițiilor informaționale, tehnice și tehnologice, materiale în contextul calității și relevanței programului de formare oferit;
- facilitarea afirmării personale și profesionale a beneficiarilor programului de formare oferit;
- racordarea formării profesionale a conducătorilor/conducătoarelor de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM) la solicitările, așteptările, necesitățile personale, ale societății și ale pieței muncii.

3. **Domeniul de activitate** al conducătorilor/conducătoarelor de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM)

Conducătorii/conducătoarele de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM), pot activa individual sau în organizații de drept public sau privat care acordă servicii de transport în cadrul unor activități antreprenoriale sau în alte posturi din domeniul transportului rutier.

4. Finalitățile Programului

Formarea profesională a conducătorilor/conducătoarelor de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM) este orientată spre formarea/dezvoltarea:

- a) **competențelor - cheie** în corespundere cu art. 11 din Codul educației al Republicii Moldova, Cod nr. 152/2014;
- b) **competențelor profesionale generale:**
  - abordarea comprehensivă (înțelegere rapidă și corectă), integratoare a conceptelor circulației rutiere în activitatea de conducere în siguranță a motocicletelor în diverse contexte și situații rutiere;
  - perceperea componentelor și contextelor traficului rutier;
  - elaborarea modalităților de prevenire a situațiilor de risc rutier;
  - acordarea primului ajutor în traficul rutier;
- c) **competențelor profesionale specifice:**
  - aplicarea prevederilor legislației rutiere în conducerea motocicletelor;
  - conducerea în siguranță a motocicletelor în diverse situații și condiții rutiere;
  - întreținerea tehnică și exploatarea motocicletelor.

5. Condiții de realizare

Condițiile de realizare a programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM) vor fi subordonate cadrului normativ în vigoare.

6. Planul de învățământ

Planul de învățământ are un caracter unitar și obligatoriu pentru toate unitățile de formare.

Nr. crt.	Unitățile de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct		
					teoretice	practice/ seminare	
1	Bazele legislației în traficul rutier	120	60	60	38	22	Test
2	Comportament și siguranță în conducerea motocicletelor	72	36	36	18	18	Test
3	Construcția și exploatarea motocicletelor	32	16	16	8	8	Test
4	Educația antidrog și acordarea primului ajutor	28	14	14	6	8	Test
5	Instruirea în conducerea motocicletei	18	18	-	-	18	Probă practică
Total ore:		270	144	126	70	74	

*planul de învățământ este aplicabil concomitent la categoria A (23 ani); subcategoria A2 (17 ani); subcategoriile A1/AM (15 ani)

Calendarul activităților de contact direct (recomandat)

Resursă de timp/ Luna I	Resursă de timp/ Luna II	Resursă de timp/ Luna III
Număr total de ore – 60 ore	Număr total de ore – 60 ore	Număr total de ore – 24 ore

Conducătorii care au dreptul de a conduce autovehicule de categoria B, autentificat prin permisul de conducere, pot opta pentru dreptul de a conduce motociclete din subcategoria AM; A1; A2 (18 ani) și categoria A (23 ani), urmând un plan de învățământ cu un număr de ore redus.

Conducătorii care obțin dreptul de a conduce motociclete gradual, de la A1/AM → A2 → A, urmează un plan de învățământ cu un număr de ore redus și întrunesc condiția experienței de conducere de 2 ani.

Nr. crt.	Unitățile de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct		
					teoretice	practice/ seminare	
1	Organizarea și siguranța circulației rutiere	32	16	16	8	8	Test
2	Construcția și exploatarea motocicletelor	16	8	8	4	4	Test
3	Instruirea în conducerea motocicletei	12	12	-	-	12	Probă practică
Total ore:		60	36	24	12	24	

Evaluare finală

Nr. crt.	Instrumente de evaluare	Resurse de timp*
1	Probă scrisă (subiecte din modulele 1, 2, 3, 4)	30 minute
2	Proba practică în conducerea motocicletei	15 minute, conducerea motocicletei pe terenul de instruire

*timpul este indicat pentru un cursant

7. Finalitățile formării

Conducătorii/conducătoarele de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM), vor cunoaște:

- conceptele teoretice ale sistemului național și internațional de organizare a circulației rutiere;
- mijloacele de organizare și dirijare a circulației rutiere în trafic național și internațional;
- regulile privind circulația motocicletelor și a altor participanți la trafic;
- caracteristicile sistemelor de siguranță ale motocicletelor și ale drumului;
- particularitățile dinamice și de stabilitate ale motocicletei;
- tehnicile de utilizare a dispozitivelor de comandă, de iluminare, semnalizare ale motocicletei;
- componentele constructive de bază ale motocicletei;
- condițiile de întreținere tehnică/exploatare/de admitere în trafic a motocicletelor;
- conținutul minim al trusei de prim ajutor din dotarea motocicletei;
- modalitățile de evaluare a stării accidentatului și de acordare a primului ajutor în traficul rutier;
- particularitățile conducerii motocicletei în spații limitate;
- particularitățile de conducere a motocicletei în diverse condiții și situații de trafic.

Conducătorii/conducătoarele de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM), vor fi capabili:

- să înțeleagă procesele și fenomenele din traficul rutier;
- să explice conceptele de organizare și dirijare a circulației rutiere;
- să descrie semnalele agentului de circulație, semnalele luminoase, semnalele conducătorilor de vehicule, indicatoarele și marcajele rutiere;
- să aplice prevederile legislației rutiere în diverse condiții și situații de trafic;
- să utilizeze sistemele de siguranță ale motocicletei și ale drumului;
- să aprecieze viteza, distanța, intervalul, spațiul de oprire, spațiul de frânare, dimensiuni de gabarit, traiectorii de deplasare;
- să stabilească legătura între elementele constructive și conducerea în siguranța a motocicletei;
- să verifice starea tehnică a motocicletei (pneuri, frâne, direcție, comutatorul de oprire în caz de urgență (dacă există), lanțuri, nivelul uleiului, luminile, catadioptrii, indicatoarele de direcție, dispozitivul de avertizare sonoră);
- să valorifice componentele conducerii preventive a motocicletei în diverse condiții și situații rutiere;
- să utilizeze echipamentul de protecție;
- să aplice corect primul ajutor în traficul rutier;
- să identifice și să prevină situații de risc în traficul rutier.

Conducătorii/conducătoarele de motociclete (categoria A, inclusiv subcategoriile A2, A1, AM), vor demonstra:

- deprinderi de conducere în siguranță a motocicletelor în corespundere cu prevederile legislației rutiere, cu caracteristicile tehnice ale vehiculului, adaptate la condițiile și situațiile rutiere, prevenind incidente/accidente rutiere și promovând normele deontologice în traficul rutier.

Bibliografie

Bibliografia este prezentată în curriculumul unităților de curs.

PROGRAM

de formare profesională a conducătorilor de autovehicule

Domeniul de formare profesională: servicii de transport

Ocupația: Conducător/conducătoare auto (categoria/subcategoria B/B1),
cod CORM 006-2021– 832201

Numărul total de ore/credite: 300 ore/ 10 credite

Baza admiterii: conform cadrului normativ

Limba de instruire: română / rusă

Forma de organizare: învățământ cu frecvență

Durata: trei luni

1. Preliminarii

În prezent, Republica Moldova își propune reforme solicitate de societate și de aspectele integrării europene, care se materializează prin nenumărate transformări. Transportul rutier reprezintă domeniul cu cele mai multe conotații economice, iar calitatea, eficiența și siguranța acestuia depinde direct de formarea profesională a conducătorilor de autovehicule.

Sub aspect de acțiune educațională, aceasta este orientată spre formarea competențelor profesionale necesare conducătorilor de autovehicule, pentru integrarea ulterioară a acestora în traficul rutier și prevenirea accidentelor rutiere.

Elementele de noutate și relevanța programului de formare profesională rezidă în:

- necesitatea ajustării ofertei educaționale la cerințele actuale ale siguranței traficului rutier și ale pieței muncii/serviciilor de transport rutier;
- valorificarea experienței internaționale în formarea profesională a conducătorilor de autovehicule de categoria B, inclusiv subcategoria B1;
- transpunerea constructivă a teoriei în practică.

Acte relevante în domeniul de formare:

Cadru internațional:

- Recomandarea Consiliului European privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2017).
- Recomandarea Consiliului European privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018).
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (2009).
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2006/126/CE din 20.12.2006 cu privire la permisul de conducere.
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2018/645/CE din 18.04.2018 de modificare a Directivei 2003/59/CE din 15.07.2003 privind calificarea inițială și formarea periodică a conducătorilor auto ai anumitor vehicule rutiere destinate transportului de mărfuri și persoane, precum și a Directivei 2006/126/CE privind permisele de conducere.

Cadru național:

- Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.
- Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014.
- Concepția formării profesionale a conducătorilor de autovehicule în Republica Moldova, aprobată prin Ordinul MECC nr. 1542/2018.
- Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier.
- Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2017.
- Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009.
- Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- Regulamentul privind funcționarea unităților de formare profesională a conducătorilor de autovehicule, aprobat prin Hotărârea Colegiului Ministerului Educației nr. 4/2013.
- Metodologia de elaborare a programelor și curriculum-ului din cadrul învățării pe tot parcursul vieții, aprobată prin ordinul MECC nr. 70/2019.
- Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditare a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 616/2016, cu modificările ulterioare.

- Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1483/2021 cu privire la aprobarea materialului didactic „Întrebări pentru susținerea examenului teoretic în vederea obținerii dreptului de a conduce vehicule”.
- Ordinul Instituției Publice Agenția Servicii Publice nr. 240/2017 cu privire la aprobarea *Instrucțiunilor privind desfășurarea examenului și condițiile de obținere a permisului de conducere*, cu completările ulterioare.

Destinație

Programul de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autovehicule (categoria B, inclusiv subcategoria B1), este elaborat ca un document care definește scopul, obiectivele, competențele, structura, conținutul, finalitățile și condițiile formării profesionale a conducătorilor/conducătoarelor de autovehicule (categoria B, inclusiv subcategoria B1), ca activitate educațională și ca o componentă a sistemului național de formare a conducătorilor de autovehicule.

2. Programul de formare profesională are ca *scop* formarea/dezvoltarea competențelor-cheie și formarea competențelor profesionale ale conducătorilor/conducătoarelor de autovehicule (categoria B, inclusiv subcategoria B1),

Obiectivele programului vizează:

- asigurarea condițiilor informaționale, tehnice și tehnologice, materiale în contextul calității și relevanței programului de formare oferit;
- facilitarea afirmării personale și profesionale a beneficiarilor programului de formare oferit;
- promovarea atractivității ocupației de *conducător/conducătoare auto*;
- racordarea formării conducătorilor/conducătoarelor de autovehicule (categoria B, inclusiv subcategoria B1) la solicitările, așteptările, necesitățile personale, ale societății și ale pieței muncii.

3. **Domeniul de activitate** al conducătorilor/conducătoarelor de autovehicule (categoria B, inclusiv subcategoria B1)

Conducătorii/conducătoarele de autovehicule (categoria B, inclusiv subcategoria B1) pot activa individual sau în organizații de drept public sau privat care acordă servicii de transport în cadrul unor activități antreprenoriale sau în alte posturi din domeniul transportului rutier, conform dreptului de a conduce autovehicule și a certificatului de competență profesională.

4. Finalitățile Programului

Formarea profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autovehicule (categoria B, inclusiv subcategoria B1) este orientată spre formarea/dezvoltarea:

- a) **competențelor - cheie** în corespundere cu art. 11 din Codul educației al Republicii Moldova, Cod nr. 152/2014;
- b) **competențelor profesionale generale:**
  - abordarea comprehensivă (înțelegere rapidă și corectă), integratoare a conceptelor circulației rutiere în activitatea de conducere în siguranță a autovehiculelor în diverse contexte și situații rutiere;
  - perceperea contextelor traficului rutier;
  - elaborarea modalităților de prevenirea situațiilor de risc rutier;
  - acordarea primului ajutor în traficul rutier.
- c) **competențelor profesionale specifice:**
  - respectarea prevederilor legislației rutiere în conducerea autovehiculelor;
  - conducerea în siguranță a autovehiculelor în diverse situații și condiții rutiere;
  - întreținerea tehnică și exploatarea autovehiculelor.

5. Condiții de realizare

Condițiile de realizare a programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autovehicule (categoria B, inclusiv subcategoria B1) vor fi subordonate cadrului normativ în vigoare.

6. Planul de învățământ

Planul de învățământ are un caracter unitar și obligatoriu pentru toate unitățile de formare.

Nr. crt.	Unitățile de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct		
					teoretice	practice/ seminare	
1	Bazele legislației în traficul rutier	120	60	60	38	22	Test
2	Comportament și siguranță în conducerea autovehiculului	72	36	36	18	18	Test
3	Construcția și exploatarea autovehiculelor	32	16	16	8	8	Test
4	Educația antidrog și acordarea primului ajutor	28	14	14	6	8	Test
5	Instruirea în conducerea autovehiculului	48 (20*)	48 (20*)	-	-	48 (20*)	Probe practice
Total ore:		300	174	126	70	104	

planul de învățământ este aplicabil concomitent la subcategoria B1, cu numărul de ore diferit doar la modulul Instruirea în conducerea autovehiculului (20)

Calendarul activităților de contact direct (recomandat)

Resursă de timp/ Luna I	Resursă de timp/ Luna II	Resursă de timp/ Luna III
Număr total de ore – 60 ore	Număr total de ore – 60 ore	Număr total de ore – 54 ore

Conducătorii care au dreptul de a conduce autovehicule de categoria/subcategoria A (20/24 ani); A2 (18 ani); A1; AM; B1 (17 ani), autentificat prin permisul de conducere, urmează un plan de învățământ cu un număr de ore redus.

Nr. crt.	Unitățile de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct		
					teoretice	practice/ seminare	
1	Organizarea și siguranța circulației rutiere	36	18	18	8	10	Test
2	Construcția și exploatarea autovehiculelor	24	12	12	6	6	Test
3	Instruirea în conducerea autovehiculului	30	30	-	-	30	Probe practice
Total ore:		90	60	30	14	46	

Evaluare finală

Nr. crt.	Instrumente de evaluare	Resurse de timp*
1	Probă scrisă (subiecte din modulele 1, 2, 3, 4)	30 minute
2	Proba practică în conducerea autovehiculului	15 minute, conducerea autovehiculului pe terenul de instruire 20 minute, conducerea autovehiculului în condiții reale de trafic

*timpul este indicat pentru un cursant

7. Finalitățile formării

Conducătorii/conducătoarele de autovehicule (categoria B, inclusiv subcategoria B1), **vor cunoaște:**

- conceptele teoretice ale sistemului național și internațional de organizare a circulației rutiere;
- mijloacele de organizare și dirijare a circulației rutiere în trafic național și internațional;
- regulile privind circulația autovehiculelor și a altor participanți la trafic;
- caracteristicile sistemelor de siguranță ale autovehiculului și ale drumului;
- particularitățile dinamice și de stabilitate ale autovehiculelor, inclusiv cu remorcă¹;
- tehnicile de utilizare a dispozitivelor de comandă, de iluminare, semnalizare ale autovehiculului, inclusiv cu remorcă;
- componentele constructive de bază ale autovehiculelor, inclusiv cu remorcă;
- condițiile tehnice de exploatare a autovehiculelor, inclusiv cu remorcă;
- normele de securitate (în muncă, antiincendiară) în contextul întreținerii tehnice/ exploatării/admiterii în trafic a autovehiculelor, inclusiv cu remorcă;
- conținutul minim al trusei de prim ajutor din dotarea autovehiculului;
- modalitățile de evaluare a stării accidentatului și de acordare a primului ajutor în traficul rutier;
- particularitățile conducerii (preventive) autovehiculelor, inclusiv cu remorcă în spațiul limitat și în diverse condiții și situații rutiere.

Conducătorii/conducătoarele de autovehicule (categoria B, inclusiv subcategoria B1), **vor fi capabili:**

- să înțeleagă procesele și fenomenele din traficul rutier;
- să descrie mijloacele de organizare și dirijare a circulației rutiere în trafic național și internațional;
- să aplice prevederile legislației rutiere în diverse condiții și situații de trafic;
- să utilizeze sistemele de siguranță ale autovehiculului și ale drumului;
- să aprecieze viteza, distanța, intervalul, spațiul de oprire, spațiul de frânare, dimensiuni de gabarit, traiectorii de deplasare în diverse situații și condiții de trafic;
- să stabilească legătura între elementele constructive și conducerea în siguranță a autovehiculului, inclusiv cu remorcă;
- să verifice starea tehnică a autovehiculului, inclusiv a remorcii;
- să respecte normele de securitate (în muncă, antiincendiară) în contextul întreținerii tehnice/ exploatării/conducerii în trafic a autovehiculului, inclusiv cu remorcă;
- să valorifice componentele conducerii preventive a autovehiculului, inclusiv cu remorcă în diverse condiții și situații rutiere;
- să aplice corect primul ajutor în traficul rutier;
- să prognozeze și să prevină situații de risc în traficul rutier.

Conducătorii/conducătoarele de autovehicule (categoria B, inclusiv subcategoria B1), **vor demonstra:**

- deprinderi de conducere a autovehiculului în corespundere cu prevederile legislației rutiere, cu caracteristicile tehnice ale vehiculului, adaptate la condițiile și situațiile rutiere, prevenind incidente/accidente rutiere și promovând normele deontologice în traficul rutier.

Bibliografie

Bibliografia este prezentată în curriculumul unităților de curs.

---

¹ **Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2006/126/CE din 20.12.2006 cu privire la permisul de conducere** prevede: Categoria B – autovehicule a căror masă maximă autorizată nu depășește 3500 kg și care sunt concepute și construite pentru transportul a maximum opt pasageri în afara conducătorului auto; la autovehiculele din această categorie se poate atașa o remorcă ca masă maximă autorizată care nu depășește 750 kg. Fără a aduce atingere dispozițiilor privind normele de omologare pentru vehiculele din această categorie, se poate atașa o remorcă cu masa maximă autorizată de peste 750 kg, cu condiția că masa maximă autorizată a acestui ansamblu să nu depășească 4250 kg.

PROGRAM

de formare profesională a conducătorilor de autovehicule

Domeniul de formare profesională: servicii de transport

Ocupația: Conducător/conducătoare de autocamion (categoria/subcategoria C/C1),
cod CORM 006-2021– 833202

Numărul total de ore/credite: 180 ore/ 6 credite

Baza admiterii: permis de conducere de categoria/subcategoria B/C1/D/D1

Limba de instruire: română/ rusă

Forma de organizare: învățământ cu frecvență

Durata: două luni

1. Preliminarii

În prezent, dezvoltarea economică a oricărei țări este legată de sectorul transporturilor rutiere, care oferă o mare mobilitate și sunt întrebuințate pe larg în servicii de transport, dezvoltă viteze comerciale mari, presupun o simplitate a operațiilor tehnologice, sunt rapide și cu cheltuieli relativ reduse etc.

Calitatea, eficiența și siguranța acestui sector depinde direct de formarea profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autocamioane (Categorია C, inclusiv subcategoria C1).

Sub aspect de acțiune educațională, aceasta este orientată spre formarea competențelor profesionale necesare în conducerea autocamioanelor, în transportul rutier de mărfuri și integrarea ulterioară în siguranță în traficul rutier național/internațional și în prevenirea accidentelor rutiere.

Elementele de noutate și relevanța programului de formare profesională rezidă în:

- necesitatea ajustării ofertei educaționale la cerințele actuale ale siguranței traficului rutier și ale pieței muncii/ serviciilor de transport rutier;
- valorificarea experienței internaționale în formarea profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autocamioane (Categorია C, inclusiv subcategoria C1);
- transpunerea constructivă a teoriei în practică.

Acte relevante în domeniul de formare:

Cadru internațional:

- Recomandarea Consiliului European privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2017).
- Recomandarea Consiliului European privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018).
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (2009).
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2003/59/CE din 15.07.2003 privind calificarea inițială și formarea periodică a conducătorilor auto ai anumitor vehicule rutiere destinate transportului de mărfuri și persoane.
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2006/126/CE din 20.12.2006 cu privire la permisul de conducere.
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2018/645/CE din 18.04.2018 de modificare a Directivei 2003/59/CE din 15.07.2003 privind calificarea inițială și formarea periodică a conducătorilor auto ai anumitor vehicule rutiere destinate transportului de mărfuri și persoane, precum și a Directivei 2006/126/CE privind permisele de conducere.

Cadru național:

- Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.
- Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014.
- Concepția formării profesionale a conducătorilor de autovehicule în Republica Moldova, aprobată prin Ordinul MECC nr. 1542/2018.
- Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier.
- Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2017.
- Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditare a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 616/2016, cu modificările ulterioare.
- Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009.
- Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.

- Regulamentul privind funcționarea unităților de formare profesională a conducătorilor de autovehicule, aprobat prin Hotărârea Colegiului Ministerului Educației nr. 4/2013.
- Metodologia de elaborare a programelor și curriculum-ului din cadrul învățării pe tot parcursul vieții, aprobată prin ordinul MECC nr. 70/2019.
- Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1483 /2021 cu privire la aprobarea materialului didactic „Întrebări pentru susținerea examenului teoretic în vederea obținerii dreptului de a conduce vehicule”.
- Ordinul Instituției Publice Agenția Servicii Publice nr. 240/2017 cu privire la aprobarea *Instrucțiunilor privind desfășurarea examenului și condițiile de obținere a permisului de conducere*, cu completările ulterioare.

Destinație

Programul de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autocamioane (Categoria C, inclusiv subcategoria C1) este elaborat ca un document care definește scopul, obiectivele, competențele, structura, conținutul, finalitățile și condițiile formării conducătorilor/conducătoarelor de autocamioane (Categoria C, inclusiv subcategoria C1), ca activitate educațională și ca o componentă a sistemului național de formare a conducătorilor de autovehicule.

2. Programul de formare profesională are ca *scop* dezvoltarea competențelor-cheie și formarea competențelor profesionale ale conducătorilor/conducătoarelor de autocamioane (Categoria C, inclusiv subcategoria C1).

Obiectivele programului vizează:

- asigurarea condițiilor informaționale, tehnice și tehnologice, materiale în contextul calității și relevanței programului de formare;
- facilitarea afirmării personale și profesionale a beneficiarilor programului de formare oferit;
- promovarea atractivității ocupației de *conducător/conducătoare de autocamioane*;
- racordarea formării conducătorilor/conducătoarelor de autocamioane (Categoria C, inclusiv subcategoria C1) la solicitările, așteptările, necesitățile personale, ale societății și ale pieței muncii.

3. Domeniul de activitate al conducătorilor/conducătoarelor de autocamioane (Categoria C, inclusiv subcategoria C1)

Conducătorii/conducătoarele de autocamioane (Categoria C, inclusiv subcategoria C1) pot activa individual sau în organizații de drept public sau privat care acordă servicii de transport în cadrul unor activități antreprenoriale sau în alte posturi din domeniul transportului rutier, conform dreptului de a conduce autocamioane și a certificatului de competență profesională.

4. Finalitățile Programului

Formarea profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autocamioane (Categoria C, inclusiv subcategoria C1) este ulterioară obținerii dreptului/permisului de conducere a autovehiculelor (categoria B), a dreptului/permisului de conducere a camionetelor (subcategoria C1) sau a dreptului/permisului de conducere a autobuzelor/autocarelor (Categoria D, inclusiv subcategoria D1) și este orientată spre formarea/dezvoltarea:

- a) *competențelor-cheie* în corespundere cu art. 11 din Codul educației al Republicii Moldova, Cod nr. 152/2014;
- b) *competențelor profesionale generale*:
  - abordarea comprehensivă (înțelegere rapidă și corectă), integratoare a conceptelor circulației rutiere în activitatea de conducere în siguranță a autocamioanelor în diverse contexte și situații rutiere;
  - perceperea componentelor traficului rutier;
  - elaborarea modalităților de prevenire a situațiilor de risc rutier;
  - acordarea primului ajutor în traficul rutier.
- c) *competențelor profesionale specifice*:

- respectarea prevederilor legislației rutiere în conducerea autocamioanelor;
- conducerea în siguranță a autocamioanelor în diverse situații și condiții rutiere;
- întreținerea tehnică și exploatarea autocamioanelor.

5. Condiții de realizare

Condițiile de realizare a programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autocamioane (Categororia C, inclusiv subcategoria C1) vor fi subordonate cadrului normativ în vigoare.

6. Planul de învățământ

Planul de învățământ are un caracter unitar și obligatoriu pentru toate unitățile de formare.

Nr. crt.	Unitățile de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct		
					teoretice	practice/ seminare	
1	Organizarea și siguranța circulației rutiere	80	40	40	20	20	Test
2	Construcția și exploatarea autocamioanelor	68	34	34	16	18	Test
3	Instruirea în conducerea autocamionului	32	32	-	-	32	Proba practică
Total ore:		180	106	74	36	70	

*planul de învățământ este aplicabil concomitent la subcategoria C1 (18 ani)

Calendarul activităților de contact direct (recomandat)

Resursă de timp/ Luna I	Resursă de timp/ Luna II
Număr total de ore – 50 ore	Număr total de ore – 56 ore

Conducătorii care au dreptul de a conduce autovehicule de categoria/subcategoria D (23 ani); D1 (20 ani); C1 (20 ani), justificat prin permisul de conducere, urmează un plan de învățământ cu un număr de ore redus.

Nr. crt.	Unitățile de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct		
					teoretice	practice/ seminare	
1	Organizarea și siguranța circulației rutiere	32	16	16	8	8	Test
2	Construcția și exploatarea autocamioanelor	12	6	6	2	4	Test
3	Instruirea în conducerea autocamionului	16	16	-	-	16	Proba practică
Total ore:		60	38	22	10	28	

Evaluare finală

Nr. crt.	Instrumente de evaluare	Resurse de timp*
1	Probă scrisă (subiecte din modulele 1, 2)	38 minute
2	Proba practică în conducerea autocamionului	30 minute, conducerea autocamionului în condiții reale de trafic

*timpul este indicat pentru un cursant

7. Finalitățile formării

Conducătorii/conducătoarele de autocamioane (Categoria C, inclusiv subcategoria C1), vor cunoaște:

- conceptele teoretice ale sistemului național și internațional de organizare a circulației rutiere;
- mijloacele de organizare și dirijare a circulației rutiere în trafic național și internațional;
- regulile privind circulația autocamioanelor;
- caracteristicile sistemelor de siguranță ale autocamioanelor și drumului;
- particularitățile dinamice și de stabilitate ale autocamioanelor;
- tehnicile de utilizare a dispozitivelor de comandă, de iluminare, semnalizare ale autocamioanelor;
- componentele constructive de bază ale autocamioanelor;
- condițiile tehnice de exploatare și admitere în traficul rutier a autocamioanelor;
- normele de securitate (în muncă, antiincendiară) în contextul întreținerii tehnice/ exploatării/admiterii în trafic a autocamioanelor;
- conținutul minim al trusei de prim ajutor din dotarea autocamioanelor;
- modalitățile de evaluare a stării accidentatului și de acordare a asistenței de urgență în traficul rutier;
- particularitățile conducerii în siguranță a autocamionului în spațiul limitat, parcare în siguranță pentru încărcare/descărcare la o rampă/platformă de încărcare sau la o instalație similară;
- particularitățile de conducere în siguranță a autocamionului în diverse condiții și situații de trafic;

Conducătorii/conducătoarele de autocamioane (Categoria C, inclusiv subcategoria C1), vor fi capabili:

- să înțeleagă procesele și fenomenele din traficul rutier național/internațional;
- să explice conceptele de organizare și dirijare a circulației rutiere în trafic național și internațional;
- să aplice prevederile legislației rutiere în diverse condiții și situații de trafic;
- să utilizeze sistemele de siguranță ale autocamionului și ale drumului;
- să aprecieze viteza, distanța, intervalul, spațiul de oprire, spațiul de frânare, dimensiuni de gabarit, traiectorii de deplasare în diverse situații și condiții de trafic;
- să stabilească legătura între elementele constructive și conducerea în siguranță a autocamionului;
- să verifice starea tehnică a autocamionului;
- să respecte normele de securitate (în muncă, antiincendiară) în contextul întreținerii tehnice/ exploatării/admiterii în trafic a autocamioanelor;
- să valorifice componentele conducerii preventive, economice, ecologice a autocamioanelor în diverse condiții și situații rutiere;
- să aplice corect primul ajutor în traficul rutier;
- să identifice și să prevină situații de risc în traficul rutier.

Conducătorii/conducătoarele de autocamioane (Categoria C, inclusiv subcategoria C1), vor demonstra:

- deprinderi de conducere în siguranță a autocamioanelor (inclusiv parcare în siguranță pentru încărcare/descărcare la o rampă/platformă de încărcare sau la o instalație similară) în corespundere cu prevederile legislației rutiere naționale/internaționale, cu caracteristicile tehnice ale vehiculului, adaptate la condițiile și situațiile rutiere, prevenind incidente/ accidente rutiere și promovând normele deontologice în traficul rutier.

Bibliografie

Bibliografia este prezentată în curriculumul unităților de curs.

PROGRAM

de formare profesională a conducătorilor de autovehicule

Domeniul de formare profesională: servicii de transport

Ocupația: conducător/conducătoare de autospeciale (ansambluri de vehicule de categoria/subcategoria CE/C1E; BE), cod CORM 006-2021– 833203

Numărul total de ore/credite: 150 ore/ 5 credite

Baza admiterii: permis de conducere de categoria C, pentru categoria CE;
permis de conducere de subcategoria C1, pentru subcategoria C1E;
permis de conducere de categoria B, pentru categoria BE.

Limba de instruire: română/ rusă

Forma de organizare: învățământ cu frecvență

Durata: 1,5 luni

1. Preliminarii

În prezent, transportul rutier joacă un rol vital în societate și în economie, iar calitatea vieții, în mare măsură, depinde de un sistem de transport eficient și accesibil. Racordarea la sistemul european de transport, alinierea la cerințele pieței muncii, promovarea unui transport sigur și ecologic, devine prioritate pentru formarea profesională a conducătorilor de ansambluri de vehicule,² cu remorci de diferite categorii sau semiremorci.

Sub aspect de acțiune educațională, formarea conducătorilor de ansambluri de vehicule este orientată spre formarea/dezvoltarea competențelor profesionale necesare în conducerea în siguranță a ansamblurilor de vehicule pentru transportul rutier de mărfuri.

Elementele de noutate și relevanța programului de formare profesională rezidă în:

- necesitatea ajustării ofertei educaționale la cerințele actuale ale siguranței traficului rutier și ale pieței muncii/ serviciilor de transport rutier de mărfuri;
- valorificarea experienței internaționale în formarea profesională a conducătorilor de ansambluri de vehicule;
- transpunerea constructivă a conceptelor teoretice în practică transportului de mărfuri.

Acte relevante în domeniul de formare:

Cadru internațional:

- Recomandarea Consiliului European privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2017).
- Recomandarea Consiliului European privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018).
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (2009).
- Regulamentul UE nr. 678/2018 din 14 iulie 2011 de înlocuire a anexei II și de modificare a anexelor IV, IX și XI la Directiva 2007/46/CE de stabilire a unui cadru de omologarea autovehiculelor și remorcilor acestora, precum și a sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate destinate vehiculelor respective.
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2006/126/CE din 20.12.2006 cu privire la permisul de conducere.
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2003/59/CE din 15.07.2003 privind calificarea inițială și formarea periodică a conducătorilor auto ai anumitor vehicule rutiere destinate transportului de mărfuri și persoane.
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2018/645/CE din 18.04.2018 de modificare a Directivei 2003/59/CE din 15.07.2003 privind calificarea inițială și formarea periodică a conducătorilor auto ai anumitor vehicule rutiere destinate transportului de mărfuri și persoane, precum și a Directivei 2006/126/CE privind permisele de conducere.

Cadru național:

- Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.
- Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014.

---

² Regulamentul UE nr. 678/2018 din 14 iulie 2011 de înlocuire a anexei II și de modificare a anexelor IV, IX și XI la Directiva 2007/46/CE de stabilire a unui cadru de omologarea autovehiculelor și remorcilor acestora, precum și a sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate destinate vehiculelor respective, prevede **Categoria O** – Remorci concepute și construite pentru transportul mărfurilor sau al persoanelor, precum și pentru cazarea persoanelor; **Categoria O₂** – vehicule cu masa maximă care depășește 0,75 tone, dar care nu depășește 3,5 tone; **Categoria O₃** – vehicule cu masa maximă care depășește 3,5 tone, dar care nu depășește 10 tone; **Categoria O₄** – vehicule cu masa maximă care depășește 10 tone;

- Concepția formării profesionale a conducătorilor de autovehicule în Republica Moldova, aprobată prin Ordinul MECC nr. 1542/2018.
- Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier.
- Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2017.
- Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009.
- Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- Regulamentul privind funcționarea unităților de formare profesională a conducătorilor de autovehicule, aprobat prin Hotărârea Colegiului Ministerului Educației nr. 4/2013.
- Metodologia de elaborare a programelor și curriculum-ului din cadrul învățării pe tot parcursul vieții, aprobată prin ordinul MECC nr. 70/2019.
- Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditare a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 616/2016, cu modificările ulterioare.
- Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1483 /2021 cu privire la aprobarea materialului didactic „Întrebări pentru susținerea examenului teoretic în vederea obținerii dreptului de a conduce vehicule”.
- Ordinul Instituției Publice Agenția Servicii Publice nr. 240/2017 cu privire la aprobarea *Instrucțiunilor privind desfășurarea examenului și condițiile de obținere a permisului de conducere*, cu completările ulterioare.

Destinație

Programul de formare profesională a conducătorilor de ansambluri de vehicule (Categoria CE, inclusiv subcategoria C1E, categoria BE) este elaborat ca un document care definește scopul, obiectivele, competențele, structura, conținutul, finalitățile și condițiile formării conducătorilor de ansambluri, ca activitate educațională și ca o componentă a sistemului național de formare a conducătorilor de autovehicule.

2. Programul de formare profesională are ca *scop* formarea/dezvoltarea competențelor-cheie și formarea competențelor profesionale ale conducătorilor de ansambluri de vehicule (Categoria CE, inclusiv subcategoria C1E; categoria BE).

Obiectivele programului vizează:

- asigurarea condițiilor informaționale, tehnice și tehnologice, materiale în contextul calității și relevanței programului de formare;
- facilitarea afirmării personale și profesionale a beneficiarilor programului de formare oferit;
- promovarea atractivității ocupației de *conducător/conducătoare de autospeciale/ansambluri de vehicule*;
- racordarea formării conducătorilor/conducătoarelor de ansambluri de vehicule (CE) la solicitările, așteptările, necesitățile personale, ale societății și pieței muncii.

3. **Domeniul de activitate** al conducătorilor/conducătoarelor de ansambluri de vehicule (Categoria CE, inclusiv subcategoria C1E, categoria BE)

Conducătorii/conducătoarele de ansambluri de vehicule (Categoria CE, inclusiv subcategoria C1E, categoria BE) pot activa în organizații de drept public sau privat care acordă servicii de transport de mărfuri, în cadrul unor activități antreprenoriale sau alte posturi din domeniul transportului rutier, conform dreptului de a conduce ansambluri de vehicule și a certificatului de competență profesională.

4. Finalitățile Programului

Formarea profesională a conducătorilor/conducătoarelor de ansambluri de vehicule este ulterioară obținerii dreptului/permisului de conducere de categoria C; subcategoria C1; categoria B, orientată spre formarea/dezvoltarea:

- a) **competențelor-cheie** în corespundere cu art. 11 din Codul educației al Republicii Moldova, Cod nr. 152/2014;
- b) **competențelor profesionale generale:**
  - abordarea comprehensivă (înțelegere rapidă și corectă), integratoare a conceptelor circulației rutiere în activitatea de conducere în siguranță a ansamblurilor de vehicule în diverse contexte și situații rutiere;
  - perceperea componentelor și contextelor traficului rutier;
  - elaborarea modalităților de prevenire a situațiilor de risc rutier;
  - acordarea primului ajutor în traficul rutier.
- c) **competențelor profesionale specifice:**
  - respectarea prevederilor legislației rutiere în conducerea ansamblurilor de vehicule;
  - conducerea în siguranță a ansamblurilor de vehicule în diverse situații și condiții rutiere;
  - întreținerea tehnică și exploatarea ansamblurilor de vehicule.

5. Condiții de realizare

Condițiile de realizare a programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de ansambluri de vehicule vor fi subordonate cadrului normativ în vigoare.

6. Planul de învățământ

Planul de învățământ are un caracter unitar și obligatoriu pentru toate unitățile de formare.

Nr. crt.	Unitățile de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct		
					teoretice	practice/ seminare	
1	Organizarea și siguranța circulației rutiere	102	34	68	18	16	Test
2	Construcția și exploatarea ansamblurilor de vehicule	34	12 (4*)	22 (8*)	6 (2*)	6 (2*)	Test
3	Instruirea în conducerea ansamblurilor de vehicule	14	14 (10*)	-	-	14 (10*)	Proba practică
Total ore:		150	60	90	24	36	

* planul de învățământ este aplicabil concomitent și la categoria BE, cu numărul de ore diferit doar la modulul Construcția și exploatarea ansamblurilor de vehicule (4*) și modulul Instruirea în conducerea ansamblurilor de vehicule (10*)

Calendarul activităților de contact direct (recomandat)

Resursă de timp/ Luna I	Resursă de timp/ Luna II
Număr total de ore – 40 ore	Număr total de ore – 20 ore

Evaluare finală

Nr. crt.	Instrumente de evaluare	Resurse de timp*
1	Probă scrisă (subiecte din modulele 1, 2)	38 minute
2	Proba practică în conducerea autovehiculului	30 minute conducerea autocamionului în condiții reale de trafic

*timpul este indicat pentru un cursant

7. Finalitățile formării

Conducătorii/conducătoarele de ansambluri de vehicule (Categoria CE, inclusiv subcategoria C1E, categoria BE), **vor cunoaște:**

- conceptele teoretice ale sistemului național și internațional de organizare a circulației rutiere;
- mijloacele de organizare și dirijare a circulației rutiere în trafic național și internațional;
- regulile privind circulația ansamblurilor de vehicule;
- caracteristicile sistemelor de siguranță ale ansamblurilor de vehicule;
- particularitățile dinamice și de stabilitate ale ansamblurilor de vehicule;
- tehnicile de utilizare a dispozitivelor de comandă, de iluminare, semnalizare ale ansamblurilor de vehicule;
- componente constructive de bază ale ansamblurilor de vehicule;
- condițiile tehnice de exploatare a ansamblurilor de vehicule;
- normele de securitate (în muncă, antiincendiară) în contextul întreținerii tehnice/ exploatării/admiterii în trafic a ansamblurilor de vehicule;
- conținutul minim al trusei de prim ajutor din dotarea ansamblurilor de vehicule;
- modalitățile de evaluare a stării accidentatului și de acordare a asistenței de urgență în traficul rutier;
- particularitățile conducerii în siguranță a ansamblurilor de vehicule în spațiul limitat, parcare în siguranță pentru încărcare/descărcare la o rampă/platformă de încărcare sau la o instalație similară;
- particularitățile de conducere în siguranță a ansamblurilor de vehicule în diverse condiții și situații de trafic.

Conducătorii/conducătoarele de ansambluri de vehicule (Categoria CE, inclusiv subcategoria C1E, categoria BE), **vor fi capabili:**

- să înțeleagă procesele și fenomenele din traficul rutier;
- să explice conceptele de organizare și dirijare a circulației rutiere în trafic național și internațional;
- să aplice prevederile legislației rutiere în diverse condiții și situații de trafic;
- să utilizeze sistemele de siguranță ale ansamblurilor de vehicule și ale drumului;
- să aprecieze viteza, distanța, intervalul, spațiul de oprire, spațiul de frânare, dimensiuni de gabarit, traiectorii de deplasare în diverse situații și condiții rutiere;
- să stabilească legătura între elementele constructive și conducerea în siguranță a ansamblurilor de vehicule;
- să verifice starea tehnică a ansamblurilor de vehicule;
- să respecte normele de securitate (în muncă, antiincendiară) în contextul întreținerii tehnice/ exploatării/admiterii în trafic a ansamblurilor de vehicule;
- să valorifice componentele conducerii preventive, economice, ecologice a ansamblurilor de vehicule în diverse condiții și situații rutiere;
- să aplice corect primul ajutor în traficul rutier;
- să identifice și să prevină situații de risc în traficul rutier.

Conducătorii de ansamblurilor de vehicule, vor demonstra:

- deprinderi de conducere (în spațiul limitat, parcare în siguranță pentru încărcare/descărcare la o rampă/platformă de încărcare sau la o instalație similară) în siguranță a ansamblurilor de vehicule în corespundere cu prevederile legislației rutiere naționale/internaționale, cu caracteristicile tehnice ale ansamblurilor, adaptate la condițiile și situațiile rutiere, prevenind incidente, accidente rutiere și promovând normele deontologice în traficul rutier.

Bibliografie

Bibliografia este prezentată în curriculumul unităților de curs.

PROGRAM

de formare profesională a conducătorilor de autovehicule

Domeniul de formare profesională: servicii de transport

Ocupația: Conducător/conducătoare de autobuz/autocar (categoria/subcategoria „D/D1”),
cod CORM 006-2021– 833102

Numărul total de ore/credite: 180 ore/ 6 credite

Baza admiterii:

- permis de conducere de categoria C și stagiul de conducere minim de un an pentru categoria D;
- permis de conducere de categoria B și stagiul de conducere minim de un an pentru subcategoria D1;
- permis de conducere de subcategoria D1 și stagiul de conducere minim de un an pentru categoria D.

Limba de instruire: română/ rusă

Forma de organizare: învățământ cu frecvență

Durata: două luni

1. Preliminarii

În prezent, societatea conferă importanță deosebită diferitor tipuri de servicii, inclusiv și serviciilor de transport de călători. Aceste servicii sunt solicitate de un număr tot mai mare de persoane, sunt acceptabile pentru distanțe scurte în trafic național dar și internațional, accesibile, disponibile pentru mulți călători. Prin proporțiile și implicațiile sale, transportul de călători devine o activitate de interes major, cu metode și tehnici specifice de organizare, cu șoferi bine pregătiți.

Sub aspect de acțiune educațională, formarea profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), este orientată spre formarea competențelor profesionale necesare în conducerea autobuzelor/autocarelor ca componentă a transportului rutier de călători.

Elementele de noutate și relevanța programului de formare profesională rezidă în:

- necesitatea ajustării ofertei educaționale la cerințele actuale ale siguranței traficului rutier și ale pieței muncii/ serviciilor de transport rutier de călători;
- valorificarea experienței internaționale în formarea profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1);
- transpunerea constructivă a teoriei în practică serviciilor de transport rutier de călători.

Acte relevante în domeniul de formare:

Cadru internațional:

- Recomandarea Consiliului European privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2017).
- Recomandarea Consiliului European privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018).
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (2009).
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2006/126/CE din 20.12.2006 cu privire la permisul de conducere.
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2018/645/CE din 18.04.2018 de modificare a Directivei 2003/59/CE din 15.07.2003 privind calificarea inițială și formarea periodică a conducătorilor auto ai anumitor vehicule rutiere destinate transportului de mărfuri și persoane, precum și a Directivei 2006/126/CE privind permisele de conducere.

Cadru național:

- Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.
- Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014.
- Concepția formării profesionale a conducătorilor de autovehicule în Republica Moldova, aprobată prin Ordinul MECC nr. 1542/2018.
- Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier.
- Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2017.
- Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009.
- Regulamentul privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 181/2022.
- Regulamentul privind funcționarea unităților de formare profesională a conducătorilor de autovehicule, aprobat prin Hotărârea Colegiului Ministerului Educației nr. 4/2013.
- Metodologia de elaborare a programelor și curriculum-ului din cadrul învățării pe tot parcursul vieții, aprobată prin ordinul MECC nr. 70/2019.

- Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditare a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 616/2016, cu modificările ulterioare.
- Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1483 /2021 cu privire la aprobarea materialului didactic „*Întrebări pentru susținerea examenului teoretic în vederea obținerii dreptului de a conduce vehicule*”.
- Ordinul Instituției Publice Agenția Servicii Publice nr. 240/2017 cu privire la aprobarea *Instrucțiunilor privind desfășurarea examenului și condițiile de obținere a permisului de conducere*, cu completările ulterioare.

Destinație

Programul de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), este elaborat ca un document care definește scopul, obiectivele, competențele, structura, conținutul, finalitățile și condițiile formării conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar, ca activitate educațională și ca o componentă a sistemului național de formare a conducătorilor de autovehicule.

2. Programul de formare profesională are ca **scop** dezvoltarea competențelor-cheie și formarea competențelor profesionale a conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1).

Obiectivele programului vizează:

- asigurarea condițiilor informaționale, tehnice și tehnologice, materiale în contextul calității și relevanței programului de formare;
- facilitarea afirmării personale și profesionale a beneficiarilor programului de formare oferit;
- promovarea atractivității ocupației de *conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar*;
- racordarea formării conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1) la solicitările, necesitățile personale, ale societății și ale pieței muncii.

3. **Domeniul de activitate** al conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1)

Conducătorii/conducătoarele de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), pot activa în organizații de drept public sau privat care acordă servicii de transport de călători în cadrul unor activități antreprenoriale sau în alte posturi din domeniul transportului rutier, conform dreptului de a conduce autobuze/autocare și a certificatului de competență profesională.

4. Finalitățile Programului

Formarea profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), este precedată de obținerea:

- dreptului/permisului de conducere de categoria C și a unui stagiu de conducere a autocamioanelor, de minim un an, pentru categoria D;
- dreptului/permisului de conducere de subcategoria D1 și stagiu de conducere a autobuzelor de capacitate mică, de minim un an, pentru categoria D;
- dreptului/permisului de conducere de categoria B și a unui stagiu de conducere a autovehiculelor, de minim un an, pentru subcategoria D1,

orientată spre formarea/dezvoltarea:

a) **competențelor-cheie** în corespundere cu art. 11 din Codul educației al Republicii Moldova, Cod nr. 152/2014;

b) **competențelor profesionale generale:**

- abordarea comprehensivă (înțelegere rapidă și corectă), integratoare a conceptelor circulației rutiere în activitatea de conducere în siguranță a autovehiculelor în diverse contexte și situații rutiere;

- perceperea componentelor și contextelor traficului rutier;
  - elaborarea modalităților de prevenire a situațiilor de risc rutier;
  - acordarea primului ajutor în traficul rutier.
- c) competențelor profesionale specifice:**
- respectarea prevederilor legislației rutiere în conducerea autobuzelor/autocarelor;
  - conducerea în siguranță a autobuzelor/autocarelor în diverse situații și condiții rutiere;
  - întreținerea tehnică și a autobuzelor/autocarelor.

5. Condiții de realizare

Condițiile de realizare a programului de formare profesională a conducătorilor/ conducătoarelor de autobuze/autocare (categoria D, inclusiv subcategoria D1) vor fi subordonate cadrului normativ în vigoare.

6. Planul de învățământ

Planul de învățământ are un caracter unitar și obligatoriu pentru toate unitățile de formare.

Nr. crt.	Unitățile de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct		
					teoretice	practice/ seminare	
1	Organizarea și siguranța circulației rutiere	76	38	38	20	18	Test
2	Construcția și exploatarea autobuzelor	64	32	32	16	16	Test
3	Educația antidrog și acordarea primului ajutor	16	8	8	4	4	Test
4	Instruirea în conducerea autobuzelor	24	24	-	-	24	Probe practice
Total ore:		180	102	78	40	62	

*planul de învățământ este aplicabil și la subcategoria D1(20 ani)

Calendarul activităților de contact direct (recomandat)

Resursă de timp/ Luna I	Resursă de timp/ Luna II
Număr total de ore – 50 ore	Număr total de ore – 52 ore

Conducătorii care au dreptul de a conduce autobuze de capacitate mică, subcategoria D1, autentificat prin permisul de conducere, urmează un plan de învățământ cu un număr de ore redus.

Nr. crt.	Unitățile de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct		
					teoretice	practice/ seminare	
1	Organizarea și siguranța circulației rutiere	32	16	16	8	8	Test
2	Construcția și exploatarea autobuzelor	8	4	4	2	2	Test
3	Educația antidrog și acordarea primului ajutor	4	-	4	-	-	Test
4	Instruirea în conducerea autobuzelor	16	16	-	-	16	Probe practice
Total ore:		60	36	24	10	26	

Evaluare finală

Nr. crt.	Instrumente de evaluare	Resurse de timp*
1	Probă scrisă (subiecte din modulele 1, 2, 3)	38 minute
2	Proba practică în conducerea autobuzului	30 minute conducerea autobuzului în condiții reale de trafic

*timpul este indicat pentru un cursant

7. Finalitățile formării

Conducătorii/conducătoarele de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), vor cunoaște:

- conceptele teoretice ale sistemului național și internațional de organizare a circulației rutiere;
- mijloacele de organizare și dirijare a circulației rutiere în trafic național și internațional;
- regulile privind circulația autobuzelor;
- caracteristicile sistemelor de siguranță ale autobuzelor;
- particularitățile dinamice și de stabilitate ale autobuzelor;
- tehnicile de utilizare a dispozitivelor de comandă, de iluminare, semnalizare ale autobuzelor;
- componentele constructive de bază ale autobuzelor;
- condițiile tehnice de exploatare ale autobuzelor;
- normele de securitate (în muncă, antiincendiară) în contextul întreținerii tehnice/ exploatării/admiterii în trafic a autobuzelor;
- conținutul minim al trusei de prim ajutor din dotarea autobuzelor;
- modalitățile de evaluare a stării accidentatului și de acordare a asistenței de urgență în traficul rutier;
- particularitățile conducerii în siguranță a autobuzului în spațiul limitat, parcare în siguranță pentru îmbarcarea/debarcarea călătorilor;
- particularitățile de conducere a autobuzului în diverse condiții și situații de trafic;

Conducătorii/conducătoarele de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), vor fi capabili:

- să înțeleagă procesele și fenomenele din traficul rutier;
- să explice conceptele de organizare și dirijare a circulației rutiere;
- să aplice prevederile legislației rutiere în diverse condiții și situații de trafic;
- să utilizeze sistemele de siguranță ale autobuzului și ale drumului;
- să aprecieze viteza, distanța, intervalul, spațiul de oprire, spațiul de frânare, dimensiuni de gabarit, traiectorii de deplasare în diverse situații și condiții rutiere;
- să stabilească legătura între elementele constructive și conducerea în siguranță a autobuzului;
- să verifice starea tehnică a autobuzului;
- să respecte normele de securitate (în muncă, antiincendiară) în contextul întreținerii tehnice/ exploatării/admiterii în trafic a autobuzelor;
- să valorifice componentele conducerii preventive a autobuzului în diverse condiții și situații rutiere;
- să aplice corect primul ajutor în traficul rutier;
- să identifice și să prevină situații de risc în traficul rutier.

Conducătorii/conducătoarele de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), vor demonstra:

- deprinderi de conducere (în spațiul limitat, parcare în siguranță pentru îmbarcarea/ debarcarea călătorilor) în siguranță a autobuzelor în corespundere cu prevederile legislației rutiere naționale/internaționale, cu caracteristicile tehnice ale vehiculului, adaptate la condițiile și situațiile rutiere, prevenind incidente, accidente rutiere și promovând normele deontologice în traficul rutier.

Bibliografie

Bibliografia este prezentată în curriculumul unităților de curs.

